

N:o 26.

Af herrar **J. Eliasson** och **O. A. Ericsson** i Ofvanmyra, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till ändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Vid flere föregående riksdagar har i afgifna motioner fråga varit väckt om åtskilliga förändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, hvilka samtliga af Riksdagen lemnats utan afseende. Ehuruväl Riksdagens sålunda fattade beslut kan fresta många, som ej ega kännedom om hvad väghållningsskyldigheten å landet innebär, att anse väglagen vara tillfredsställande samt uppfylla det ändamål, som dermed afsetts, och fastän sistlidet års Riksdags lagutskott afstyrkt all ändring af denna lag intill dess tidpunkten för en genomgripande revision af densamma kan prövas vara för handen, drista under-tecknade, detta oaktadt, att vid innevarande riksdag åter draga frågan härom under Riksdagens förnyade pröfning.

Väglagen har, efter hvad som icke lärer kunna motsägas, allt ifrån dess första tillämpning, i de flesta vägdistrikt och synnerligen der, hvarest obetydliga industriella anläggningar förefinnas, varit föremål för ett allmänt och berättigadt klander. Den har äfven af den allmänna opinionen å landsbygden blifvit betraktad såsom medförande större besvärligheter och kostnader än hvad nödigt kan anses. Den innehåller föreskrifter, hvarmed många äro missnöjde, och den saknar flere behöfliga bestämmelser, om man vill undvika anledningar till olika tillämpningar, som nu så ofta förekomma och hvilka icke kunna annat än föranleda förvecklingar. Väg-

lagen är efter vårt förmenande försökt, och erfarenheten dervid har tillräckligt ådagalagt behovet af ändringar och tillägg i många dess delar. Den kan icke få betraktas såsom undantagslag, ehuru den hufvudsakligen endast rör landsbygden, utan måste efter vår tanke anses vara afsedd såsom en nödvändig bestämmelse för att ordna rättsförhållandena för och emellan en stor del af rikets skattdragande. Omständigheterna kräfva då, så synes det oss, att nödiga ändringar deri uppmärksammas lika mycket som när det gäller andra lagar, enär ju erkänt blifvit och dessutom ligger i sakens natur, att lagstiftaren bör söka förebygga blotta möjligheter. Ett uppskott till en långt aflägsen framtid med de allra nödigaste förbättringarne åstadkommer en villervalla och på samma gång ett utan någons nytta ökad besvär för väghållningen, hvilket man icke kan undgå att emotse.

Underhållsskyldigheten af vägar och broar är ett onus, som trycker tungt och de olika väghållningsdistrikten emellan ojemnt, samt kan, icke utan skäl, räknas till skatter, som krävas af en del utaf de skattskyldige till landets gemensamma gagn. Den uppgår i de allra flesta fall för de väghållningsskyldige till mycket högre belopp än den allmänna bevillningen. Vägkomitén har i sitt utlåtande den 14 december 1880 beräknat den årliga totalkostnaden för underhåll af allmän väg i hela riket att då uppgå till 7,188,315 kronor; men hvad erfarenheten redan visat och hvad man utan fara för misstag kan förutse, det är, att denna skyldighet redan ökats och vidare kommer att höjas genom nya vägar. Det förefaller oss fördenskufl vara så mycket mera nödvändigt att söka undvika alla utgifter och besvär för väghållningsdistrikten, som icke, hvarken för de väghållningsskyldige eller dem som vägarne begagna, medföra någon fördel. Att det dessutom skall vara öfverlåtet åt administrativa embetsverk, i hvars första instans en enda ensam eger utslagsrösten, rättigheten att ålägga nya skyldigheter, i strid mot en enig häradsrätts afstyrkande, det synes oss icke vara hvad det kunde och borde i frågor hvilka röra beskattning ej endast för något eller några år utan för all framtid. Det må sägas derom hvad som helst, men oss förefaller det, att ett korrektiv emot missbruk af väglagens bestämmelser angående nya vägars anläggning och indelande till allmänt underhåll är en för statsmagterna tvingande nödvändighet.

Efter vår uppfattning förekomma i väglagen andra oegentligheter, som icke äro i full konsekvens med hvarandra och ej heller medföra några emot skyldigheternas fullgörande svarande rättigheter för de väghållningspliktige. Till dessa väga vi räkna, utom annat, att de väghållningsskyldige, utan embetsmyndighets befattning dermed, ega att årligen föreskrifva, huru mycket som i penningar skall till vägkassan ingå, men ej ha det minsta att säga, när det är fråga om debitering, uppbörd, redovisning

och afkortning deraf, icke heller att bestämma om användningen af statsbidraget på ett sätt som är med deras fördel förenligt och ej heller besluta om öfverskottet i väggkassan. Vidare att de som fullgöra vägunderhållet icke ega befogenhet att gemensamt verkställa detsamma på ett sätt, som efter lokala förhållanden är för dem tjenligast och förut begagnats. Hvilken åtgärd vägstyrelserna skola vidtaga för att underhålla de vägar, som ej blifvit indelade, om entreprenad icke i något fall tillåtes, derom är nu gällande lag i saknad af föreskrifter. Det måste ock kallas inkonsequent, att statsbidrag icke utgår för alla vägar, som underhållas för den allmänna samfärdseln, och såsom något felande i lagstiftningen våga vi anse, att väglagen ej föreskrifver forum och fatalietid, när missnöje bland de väghållningsskyldige uppstår. Huru vi än se saken, så förefaller oss väglagen i åtskilliga delar icke vara lik andra lagar, och dessa förhållanden, jemte flera andra, kräfva efter vårt förmenande en förändring så skyndsamt som möjligt.

I anledning häraf och med åberopande af de skäl och yrkanden i samma syfte som uti förra motioner blifvit framställda, samt med instämmande i öfrigt af hvad som anfördes i Andra Kammaren vid frågans behandling derstädes under sistlidet års riksdag såsom motiv för en genomgripande reform, drista vi oss föreslå, det Riksdagen beslutar,

att hos Kongl. Maj:t i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes, efter vederbörande vägstyrelsers hörande, så skyndsamt som möjligt låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i och tillägg till väglagen, som pröfvas vara af behovet påkallade.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari 1898.

Jan Eliasson
från Upsala län.

Ollas A. Ericsson
i Ofvanmyra.